

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor.
 pe 6 luni 10 cor.
 pe 3 luni 5 cor.
 pe o lună 2 cor.

N-ri de Duminică pe an 4 cor.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un an parțiale: prima dată la
 lunar; a doua oară 75 la sută, a treia
 oară 50 la sută de fiecare publicare.

Aiut abonații, cât și inserții -
 unde sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și poștașii

scrieri adresate să se primească.

§§§-ii 178, 185, 187.

§. 178. din legea penală sună: «Acela, care împiedică pe vre-un alegător, fie prin amenințare, fie cu puterea, dela folosirea dreptului său liber de votare, săvârșește vina vătămării dreptului de alegere și se pedepsește până la 6 luni temniță și 200 fl. în bani!»

§. 185. «Acela care dă alegătorului sau cu știrea lui dă unui membru al familiei lui, ceva bani ori alt lucru de preț, cu scopul de a-l face să voteze pentru cutare, ori să se rețină dela alegere, ori măcar făgăduiește ceva pentru acest scop, acela se pedepsește cu temniță până la 6 luni și 1000 fl. în bani!»

§. 187. Acel slujbaș public, care prin o faptă ori făgăduința ce cade în puterea oficiului său, se încearcă să sfătuiască pe vre-un alegător ca să voteze ori să nu voteze pentru cutare ori cutare candidat, sau ca să se oprească dela vot, — se pedepsește cu temniță până la 1 an!»

CĂTRĂ ALEGĂTORII ROMÂNI.

Abia câte-va ceasuri și voi, alegătorii Români, veți pași înaintea urnei electorale, spre a vă spune pe față dorul inimii voastre.

Acela dintre voi, care se lapadă de legea sa și de neamul său, care își vinde sufletul și fericirea viitoare a pruncilor săi pentru arginții lui Iuda, acela va alege pe omul străin, care apoi în adunarea țării va aduce legi, prin care să tragă pielea de pe voi. Și străinul acesta va avea dreptate, căci el va cumpărat și astfel poate face cu voi cum îi place, ca și cu vitele sale.

Și nu veți avea acum iertare pentru vătămarea voastră. Căci eată frați buni au alergat în mijlocul vostru și v'au luminat, v'au sfătuit spre bine și vi-au arătat calea mântuirii.

Dacă însă voi iarăși pe străini îi veți asculta, atunci cu adevărat vă putem zice, că urechi aveți și nu auziți, ochi aveți și nu vedeți. Surzi și orbi sunteți voi atunci, dacă nici acum nu v'ați putut deștepta din mormântul, în care v'au închis dușmanii voștri, cari atunci se bucură, când voi vă arătați proști și lumii de ciufală.

Noi însă nădăjduim, că voi v'ați trezit. Credem, că în inimile voastre s'a mișcat coarda mântuitoare a iubirii de neam. Nădejde avem, că tulnicul deșteptării nu în zadar a fost sunat prin satele voastre sărăcite și lui Dumnezeu ferbinte ne rugăm, să îndrepte pașii voștri spre calea fericitoare a mântuirii românești.

Nu ascultați de preoții răi, cari v'ar aduce pe voi marfă pentru bani scumpi în tabăra dușmană, ci ascultați de părinții voștri cei buni, ascultați de frații voștri, cari nu vă pot dori răul, căci ei duc suferințele cu voi împreună și un singur dor au, să vă scape pe voi din sărăcie și din întunec.

Nu ascultați de birae, nici de notari, căci aceștia mulți sunt Români numai cu numele, dar cu sufletul nu pe voi vă iubesc, ci pe sine vreau a se înălța și binele lor vreau să-l ajungă cu voturile voastre.

Și ne adresăm tuturor acelor, cari au avut măicuța română. Voi, birae și notari români, voi slujbași de ai stăpânirii de neam românesc, feriți-vă de păcatul trădării de neam. Seara, când scăpați din toiul svârco-

lirii amare pentru pâinea de toate zilele, dați urechile voastre șoaptelor tainice ale sufletului vostru românesc, aduceți-vă aminte de măicuța voastră, care v'a lăptat, auziți glasul mormintelor, unde zac osemintele strămoșilor voștri, ascultați dăngănitul clopotelor din turnul bisericeții românești, aduceți-vă aminte de măicuța voastră cea dulce, de cântecul leagănelului, cu care v'a adormit și — feriți-vă de păcatul trădării de neam.

Nu vom cere dela voi, ce nu ne puteți da, nici viața, nici averea, nici slujba, nici chiar indemnuri dela voi nu așteptăm, dar' cu iubire de frate ferbinte vă rugăm' nu ajutamați pe acela, căru' și iată voi destul de tari sunt pentru de a seduce, pentru de a neferici bietul popor, din a căru' sudoare trăiți.

Duhul adevărului să străbată în zilele acestea inimile voastre, alegătorii Români. Fiți tari, ca stânca din munte, lăpădați dela voi toată slăbiciunea. Pentru fericirea copiilașilor voștri — dați voturile voastre fraților voștri Români.

Sași contra proiectului Berzeviczy.
 Sașii folosesc și campania electorală mai ales să protesteze contra proiectului Berzeviczy. Francisc Pildner candidatul cercului Cohalm, a ținut înaintea unui număr public de alegători vorbire program. Au luat mai mulți cuvântul, între alții și preotul Josephi, criticând într'un discurs fulminant proiectul. Duminică se va ține mare meeting de protestare în Sighișoara. În Mediaș a fost candidat din nou Carol Oberth. S'a primit și aci o rezoluție contra legii Berzeviczy.

Candidații partidului național român.

Orî ce Român de omenie, care ține la cinstea sa de Român, care nu vrea fie coadă de topor, trădător și vânzător, care nu vrea să fie blăstămat din neam în neam, își va da votul, fiecare în cercul său, numai pe următorii candidați, puși în numele dreptății și a cauzei sfinte a neamului Românesc.

Așa s'ajute Dumnezeu pe fiecare, după cum fi-va credința lui, după cum da-va votul, care-l dă pentru fericirea lui, a pruncilor lui, a sătenitor lui și a neamului care l-a născut.

Cercul Sasca-montană.	Dr. Aurel Novac.
" Rittberg	Ioan Pepa.
" Ciacova	Georg Breban.
" B.-Szt.-György.	Vichentie Petroviciu.
" Becicher.-mic	Dr. George Adam.
" Moravița	Dr. Aurel Oltean.
" Făget	Dr. Aurel Muntean.
" Radna	Dr. Aurel Vlad.
" Siria	Dr. Stefan C. Pop.
" Boroșineu	Dr. Ioan Suciu.
" Chișineu	Ioan Russu Șirianu.
" Dobra	Dr. Aurel Vlad.
" Orăștie	Dr. Aurel Vlad.
" Arpașul-de-jos.	Dr. Octavian Vasu.
" Făgăraș	Dr. Ioan Șenchea.
" Hudaș	George Pop de Băsești
" Ighiu	Dr. Alex. Vaida-Voerod.
" Ocna-Sibiului	Dr. Aurel Cozma.
" Trăscău	Dr. Zosim Chiștop.
" Ludoș	Dr. Vasile Lucaciu.
" Vințul-de-jos	Dr. Iuliu Maniu.
" Nădlac	Dr. Vasile Lucaciu.
" Sebeșul-săsesc.	Dr. Liviu Leményi.
" Hațeg	Dr. Gavril Suciu.
" Baia-de-Criș	Vasile Damian.
" Cristian	Dr. Nicolae Comșa.
" Ileanda-mare	Dr. Teodor Mihali.
" Somcuta-mare	Dr. Vasile Lucaciu.
" Mezieșul-aurit	Dr. Andrei Doboși.

In cercurile unde este candidat al partidului sîrbesc ori slovac, datorie de onoare au Români, întocmai ca și când ar fi candidat național român, a-și da votul pe aceștia candidați, fiind identice scopurile și interesele politice ale acestor partide.

Unde nu sunt candidați de ai acestor trei partide, aderenții partidului național român, să se abțină dela vot, să nu sprijinească cu voturile lor, nici pe un candidat, căci dezideratele acestor partide ne sunt deopotrivă dușmănoase intereselor noastre.

Electorale.

Luptă eroică în Boroșineu.

Eroică se poate numi lupta din cercul Boroșineului, a aprigului luptător Dr. Ioan Suciu. Are de contra-candidat pe baronul Solymoși, care a ținut în adevărată iobăgie cercul acesta, pe teritoriul căruia are 40 mii lanțe de pământ. Văzându-și îngâmfatul acesta, dușmanul cel mai neîmpăcat al Românilor căderea sigură, sunt date că încearcă prin cortesiul lui să s'apropie cu banii lui Iuda de sufletele Românilor. Feriți-vă Români de ispitele acestor nemernici, cari vor să vă cumpere sufletele. N'aveți teamă de nici o înfricare, căci bărbat harnic de a Vă apăra de ori-ce ticăloșie alegeți voi în per-

soana falnicului vostru candidat: Dr. Ioan Suci. Scuturați lighioana asta de pe spatele vostru, căci numai mandatul vostru fi trebuie, dar' pe voi vă urește din suflet. Dacă voi veți scoate steagul național învingător, laudat fi-va numele vostru înaintea întregii lumi românești. Așa să v-ajute Dumnezeu!

Luptă înălțătoare în cercul Nădlacului.

Ni-se depeșează din Nădlac, că cercul întreg e încins într'un adevărat paroxism de însuflețire. Azi candidatul Dr. Vasile Lucaciu a fost în Cenad, primit cu entuziasm nemărginit. Poporul idolizează pe Lucaciu. Vrednicul preot Romul Nestor l-a salutat pe candidat, în fruntea convoiului de călăreți și trăsuri. Mâne vor merge în Pitvaros sat locuit de Slovaci. Laudă trebuie să aducem mai ales fraților Slovaci, cari se însuflețesc alături cu Românii. Românii cu Slovaci sunt aici față de Unguri cu 20 voturi în minoritate, dar' însuflețirea mare și stringerea lor la olaltă până la unul, numele lui Lucaciu în fine, îi face să creadă în — **isbândă.**

Dee bunul Dumnezeu!

Dr. Vasile Lucaciu — candidat în cercul Șomcutei mari.

În numărul de față publicăm repășirea dela candidatură a dlui Dr. Teofil Dragoș.

Foile maghiare au informația telegrafică, că Românii de acolo au candidat pe falnicul nostru luptător Dr. Vasile Lucaciu. Ne-ar îmbucura mult vestea și ar fi aș repara cinstea cercul, dac'ar intra și ar învinge cu numele cel mai ilustru al lui Vasile Lucaciu.

O cale de triumf.

(Primirea candidatului nostru Dr. Ioan Suci).

Martii la orele 8 a. m. în gara din Seleuș 5 trăsuri așteaptă pe mult doritul candidat, care coborând a fost primit în strigăte de: Trăiască Dr. Ioan Suci! și după o scurtă dar, sinceră salutare, pleacă în fruntea trásurilor însoțit de doina dulce românească; intră în comună, unde

puțin după orele 9 rostește vorbirea — program, în fața tuturor Seleușenilor peste 1000 ascultători; după ce făcând, un scurt dejun în locuința ospitalului învățător Iulian Butariu, pleacă la Moroda.

La 11 ore a fost plecarea la Moroda, unde eară avea să-și desfășure programul, — și însoțit de un cortegiu de 16 trăsuri și urale de să trăiască! ajunge la hotarul comunei Iermata. — Aci sosesc harnicii Morodani în frunte cu învățătorul Petru Costin și 21 călăreți însoțit și de învățătorul din Iermata Alex. Budea, care în numele Iermatanilor, 'l salută de binevenire. — După aceasta însoțit de trăsuri și călăreți pleacă prin Iermata spre Moroda.

Intreagă calea, din Moroda, până la locul de primire, în Seleuș și Iermata, a fost asediată de Morodani și Iermatani, ear la îndreptarea drumului spre Iermata un cordon imponent de Români 'l primesc cu un alaiu și însuflețire de nedescris. De aci până în Iermata eară un întreg spalier, de bătrâni, bărbați, tineri, copii fete etc

Intrând în comună s'a trezit întreagă comuna, la cântecele și strigătele celor ce însoțeau pe candidat și curgeau oamenii, femeii copiii etc. pe străzi cum curge apa și cari toți se alăturau marelui cortegiu către Moroda.

Ajunși la Moroda, la podul canalului din marginea comunei, 'l așteaptă Morodanii, întreagă comuna, în frunte cu învățătorul Moise Mregea, care intru o alocațiune scurtă dar bine simțită salută pe iubitul nostru candidat în numele Morodanilor, cam în următoarele:

Spectabile!

„Cei ce poartă jugul și-a trăi mai vor,
„Merită să-l poarte spre rușinea lor!

„Romanul are un suflet și un Dumnezeu căruia se închină. — În suflet îi e viața eară în Dumnezeu nădejdea. — A sosit ziua mare să țipăm jugul, Dumnezeu a ascultat ruga noastră, și eată astăzi descendenți de-a vechilor Români titani neînfrânți desfășură steagul libertății.

Mare este munca la care va'ți decis a lua jugul ca în ogorul înțelenit să trageți brazdă aducătoare de mântuire și fericire a noastră, a poporului Român.

Fie ca pașul prim, ce-l faceți pe pământul nostru să fie de bun augur, — eară rezultatul muncii și luptei căreia v-ați dedicat, să aducă ușurarea și îndestulirea acestui popor. — Jurăm! că steagul desfășurat de D-voastră să-l ducem la biruintă! Intrați într'u bucuria și fericirea cu care vă primim în mijlocul nostru, urându-vă, multe zile încoronate de isbândă!

Trăiască Dr. Ioan Suci!

candidatul partidului național român

Aci poporul și cei ce l-au însoțit a erupți strigăte puternice și nesfârșite de Trăiască Dr. Ioan Suci!

Adânc emoționat și într'un ton de însuflețire răspunde dl candidat scurt dar cu foc, și când între altele: „am venit la voi, ca la frații de un bun renume. Da, am știut cu cine sunteți voi Morodanii și fiți mândri de numele vostru ear eu voi păstra în inima mea tot-deauna o icoană hărnicia voastră, — și nu m-am înșelă știind în frunte astfel de bărbați... etc. ca vorbire este primită și urmată de nesfârșite lungi; Trăiască Dr. Ioan Suci!

Imediat apoi micii școlari sub conducerea inv. M. Mregea în fața și ascultarea tuturor pr o cântare ocașională preamăresc pe candidat care stringe mâna învățătorului mulțămindu și gratulându-l.

Intrarea în comună până la școală, unde avea și unde a și ținut vorbirea — programul nu o pot descrie.

A fost, — a fost ceva ce rar se poate vedea. — Strada întreagă un spalier și toți ca un cugetați că s'au sculat și morții din groapă, strigă într'una și aclamau, a fost o adevărată intrare în Ierusalim, într'oseane!

Indată după sosire în fața a toată suflarea lor 2 comune, public peste 2000 suflete în o însuflețire de totului mare și dezvoltă vorbirea program. — Să fi văzut poporul, mișcat de vorbirea Românească și însuflețit până la fanatism!

După desfășurarea programului, Julian Butariu inv. în Seleuș, preotul și învățătorul Iermata, se retrage în locuința învățătorului Petru Costin, unde face un modest prânz, însoțit de poporul însuflețit, carele intră în sala de învățământ așteptându-l până la plecare către Moca (Apatelek) și carele însoțit de mbii învățătorii vre-o câte-va trăsuri de alegători, au plecat în strigăte lungi și însuflețite. — Pe drum, ni s'asoiat și preotul cu învățătorul său din Iermata petrecându-l până în Mocrea, unde asemenea dezvoltat programul. — Aci de și sunt cam 1000 țini Români, fiind și mulți toți, a fost totuși primit de aproape 200 de Români cu învățătorul Vidican.

Vorbirea a fost primită și aci cu mare însuflețire.

Timu

Din cercul Sasca.

Candidatul național de deputat în districtul țării, dl Dr. Aurel Novac însoțit de domniile Dr. Tămășel, Dr. I. Nedelcu, Dr. Gropșu, Dr. Țigărean și dl învățător din Oravița Jianu, și-a ținut vorbirea program la 21 V. st. n. în comuna fruntașă Racașdia.

Imnul alegătorilor Români...

(Din incidentul alegerilor de deputați naționali.)

Pe câți Români ear' ne-a lăsat
Leșinul molesirii, —
Cu toții mâna azi ne-am dat
Sub steagul înfrățirii:
Ca s'aratăm cât sunt de tari
Românii toți — în zile-amarii!..

Dar' până azi noi ce-am făcut...?
Făcut-am doar' de bine...?!
Am tot răbdat pân' ce-am putut,
Privind răul cum vine,
Cum să 'ndrăgea pe 'ncet de noi:
Nepăsător, ca și un sloiu...!

Și-am plâns de-a fost necrățător,
Căci ne-a fost frate plânsul,
Dar' el, răul nesimțitor —
Pornit-a cu de-adinsul:
C'a fost ca huba fără leac,
Cu clipa să trăiască în veac...!

La vatra noastră cât amar
N'aduce traiul zilnic,
Ear' milă noi tot înzadar
Am tot cerșit cucernic,
Căci nimeni jalba n'a băgat
În seamă, când ne-am tot rugat...

Și-am dat acestei țări tribut
De sânge și-osteneală
S'avem și noi același scut,
Aceiași procopsială

Precum o au și ceilalți frați
Cu noi prin țară respirați...

Dar' eată 'n loc s'avem de sus
Mulțamul drept răsplată,
La cârma țării toți s'au pus
Din ură și pe plată
Să șteargă chiar al nostru graiu,
În loc de a ne da mălaiu...

Azi bine, zău, prin țară nu-i,
Precum nu-i nici dreptate
Să ceri sudoarea omului
În schimb de strămbătate:
Să fie legea pentru noi
Românii, numai la nevoi...!

„Cuțatul a ajuns la os“ —
Strigăm azi toți Români
Cari ne-am scârbit de un os de ros —
S'o știe și stăpâni;
Ear cinste la ai lor „vulpoi“
Le-om da pe cum o simțim noi...!

De ocară și batjocuri ei
Nu-și mai aduc aminte,
Din mic — Români treziți — lei...
Îi ținem însă în minte,
Căci vom striga din răputeri
Cu al nostru glas: vot de dureri...!

Și-or prinde frică ei de-apoi
N'or mai călca în ogradă,
Văzându-ne schimbați pe noi
Cum n'am făcut să vadă:

Că în loc de un steag de-asupritori
Purta-vom brad... drept trei colori!...

Moleancl

Să trăiască Dr. Teodor Mihali.

Mătrăgună și urzică,
Grea rușine pe noi pică:
Vânătorii de neam și lege
Au ajuns la dracu 'n mrege.

Vai de capul lor, păgânii:
Cari azi nu țin cu Românii,
Dumnezeu din cer l-a bate,
Cine nu ține cu frate!

S'au aflat doi taie-fugă
Fără suflet fără pungă,
Și umblă-a-se sătura
Din cojile altora.

Ear prețul cârmogilor,
E vânzarea fraților;
Fapta cea mai blăstămată,
Care'n iad are răsplată.

Acei doi șerpini veninoși
Sunt Hosszești voinicoși
Din Letca și din Leniu,
Cari numai a strica știu,

Acești doi puși de năpărcă
Umblă cu străgoi în cârcă,
Se prindă Românii 'n smic:
La dârloagă cioroffic.

Ilustri bărbați ai neamului au fost întimpinați de un număr impozant de trăsură afară de sat, apoi în strigăte entusiaste de „să trăiască deputatul nostru național Dr. Aurel Novac!“ s'au adunat cu toții în fața școlii confesionale gr.-or. române.

Aici era mulțimea mare de alegători și de săteni înflăcărați pentru cauza românească.

Din partea guvernului s'au prezentat: vrednicul protoprefor Corcan, nefericitul de notar Albu, — și prăpăditul de chinez Toma Borlovan, care fie vorba între noi, pare-că a beut cornută din belșugul șovinismului guvernamental (dânsul adică credea de bine a contrazice frumosului glas românesc, poate pentru a se insinua protecției lui Tisza, ca să-l ducă în casa de nebuni), — au mai fost boacteri, geandarmi — și chipeșul, dar prostul de sub-jude comunal Mioc Buțan.

Adunarea a fost sublimă, — candidatul a răpit pe partea sa focul sacru al românismului adevărat.

A mai vorbit Dr. Nedelcu — în onoarea chinezului, — ca să-i toarne puțină apă sfântă de la botez pe smintitul lui cap.

Nu-i mirare! Nici nu s'a pomenit atâta nerușinare, atâta blăstămăție ca cea din Răcașdia cu acest chinez descreeat.

Știți Români! Știți ce face acest om născut din trup românesc, nutrit la sân de mamă românească? E infamie! Cutreeră casele alegătorilor cu bani: momeli și amenințări. Dar e respins, întocmai ca satana! Dece D-zeu, ca copil lui înșiși să l blasteme vre-odată, și să le fie rușine, că s'au născut din un atare părinte!

Noi însă să ne rugăm la Dumnezeu, să-l ierte și să nu-l pedepsească așa de crud, — doar îl vor veni mințile încă de cu vreme.

De altcum să fie siguri cei dela putere, că *România* s'a deșteptat, și conștiința ei nu se va mai cumpăra pe bani.

În *Răcașdia* majoritatea alegătorilor e pentru Dr. *Novac*, astfel și în celelalte sate.

Între cei bavi, cari se disting în aceasta mișcare sunt cu deosebire: Emilian Novacovici, Paun Musta, Ilie Crăciunel, Petru Simion, Nicolae Circanel, Nicolau Mengu, Străin Bumbu etc. etc.

D-zeu să-l trăiască și să isbîndească.

Un alegător.

Din cercul Bega Szt.-György.

Ni-se scrie din Toracul mic: Candidatura părintelui Vichentie *Petroviciu* a încins întreg cercul într-o însuflețire ne mai văzută pe aici. Șansele de reușită sunt foarte pro-

habile, căci, o apariție foarte interesantă, înșiși Nemții se grupează în jurul d-lui *Petroviciu*, ba ei au fost cei dintâi cari i-au înbiat d-lui *Petroviciu* candidatura. Între luptătorii cei mai devotați sunt *Dr. Chiroi* avocat în Becicherec și părintele *V. Magdu* din Ecica. Epigoni însă nici de aici nu lipsesc. Ei zic, că aparțin pasiviștilor, dar în realitate sunt instrumente mizerabile ale guvernului. Corespondentul nostru ni-l înșiră pe o listă, dar nu-i încreștăm încă «la Răboj» poate își vor trage seamă până la alegere. Preoții și învățătorii trădători, vor fi însă demascați de noi și puși în tagma leproșilor naționali. Dorim steagul isbîndă în cercul Bega-Szt.-Görgy.

Din cercul M.-Radna.

Comitetul executiv al partidului național român din M.-Radna a lansat următorul

Apel:

cătră alegătorii de deputat dietal al cercului electoral M.-Radna.

Adunarea delegaților români ținută la 10 Ianuarie a. c. st. n. în Sibiu a hotărît că să intrăm în luptă pentru drepturile noastre nebagate până acum în seamă de căpeteniile țării și să ne alegem deputați, cari cunosc durerile și dorințele noastre și au chemare dela Dumnezeu, ca să se lupte pentru țarina noastră din care suntem alcătuiți și care e eară alcătuită din sângele și carnea străbunilor noștri.

„Sculați-vă!“ ne zice alesul acestei adunări pentru cercul Radna „Eu sunt!!!“

Că prin Iarmec se trezese frații de un sânge de pe acestea locuri din somnul letargiei în care erau adincoși și visau turmentați de o dușmănie nelindurată, nimicitoare... și privesc în giurul lor...

Vecini, cari nu se mai văzuseră unul pe altul se cercetară și își dădură mâna. Răniți de păcate, care se păreau a fi nevindecabile își spălară rănile de pe corpul lor în rîul tămăduirii și uniți în cugete și simțiri întrebă „Cine conturbă liniștea noastră mormintală!?”

„Eu sunt!“ răspunde din nou mirele cercului.

În acestea două cuvinte se cuprinde totul din cea ce vrea acest uns, care nu e din ceata boerească, nici a celor mici de suflet mari de patimă, nici în sfîrșit din ceata acelor, cari ne ar vorbi cu *talmaci* în limbi străine despre iubirea cu care ar voi să ne copleșească, sau cari

ar vrea să ne învenineze sufletul cu momeli și beuturi.

Bătrâni, bărbați și tînări, nu cereți dela alesul mire nimic pentru încrederea cu care-l întimpinați! Ale voastre dureri sunt și ale lui dureri, ale voastre dorințe sunt ale lui dorințe.

Și așa vi le lecuște ale voastre dureri, ca pe ale lui, vă împlinește dorințele, căci acelea sunt ale lui.

Uniți-vă deci în schimb în horă și esclamați dinpreună cu noi:

Bine bine ai venit,

Mire dulce și iubit!

Numele lui e Aurel Vlad.

Acest nume să vi-l întipăriți în inimile voastre.

Chiar și Christos a trebuit să postească 40 de zile pentru a putea propovădui cuvântul lui Dumnezeu, și noi să nu fim oare în stare pentru a putea propovădui adevărul a ne lipsi de beuturi, papricașuri și tîmbălae, cu cari mereu ne-au căimăcit până acum străinii.

Fără ură și patimă avem a ne îndeplini cu toții sfînta datorință față de noi și urmașii noștri.

„Să ne iubim unii pe alții ca într'un gând să mărturisim!!!“

Mat mulți alegători.

Din cercul Rittberg

Primum următoarea telegramă:

Buziaș, 23 Ianuar.

Candidatul național, protopopul *Pepa* e primit în comunele nemțești în mod impozant. Măne e așteptat în Miczikidorf cu banderiu și musică din partea Nemților. Entusiasm mare pretutindenea.

Dumnezeu să le ajute!

Români din Ozora-Uzdin!

Un prăpădit de chinez cu numele *Miclia* din Uzdin, s'a dat unealtă mizerabilă în mâinile candidatului *Bottka Béla* și a scris un apel în contra candidatului naționalist sîrb, pe care Români au datorie de onoare să-l sprijinească, a dlui Dr. *Manoilovici*. Prăpăditul acesta îndeamnă pe Români să nu țină cu *Manoilovici*, că-i Sârb și Sîrbii ne-au luat Mănăstirile și alte năzdrăvănișe eșite dintr'un cap prost și dintr'o inimă perversă.

Români! Căpeteniile voastre, fac apel la voi, ca numai pe *Dr. Manoilovici* să dați voturile voastre și nu pe *Bottka*, dușmanul de moarte al Românilor. Români și Sârbi au încheiat înțelegere între dinșii, nu o zdrăvănișe eșite dintr'un cap prost și dintr'o inimă perversă.

Trăiască *Dr. Manoilovici!*

Din cercul Ighiului.

Primum următoarea depeșă:

Abrud, 23 Ianuarie.

Candidatul *Vajda-Voevod* și-a ținut erii vorbirea program în Bucium-Șasa. Primirea a fost impozantă și foarte însuflețită. Convol de treizeci săni l-au petrecut în Bucium-sat și Cărpeneș. Azi a sosit în Abrudsat, primit de o lume imensă. Alegerea lui *Vajda-Voevod* e sigură.

Candidaturi noi în Năsăud.

Primum următoarele:

D-le Redactor!

În 26 l. c. se țin alegerile dietale din cercul electoral «Năsăud». Probabil vom avea și candidat național. Măne se țin adunări de candidare la *Rodna* și *Borgo-Prund* ear Duminecă la *Năsăud*. Candidat român vom avea vre-un avocat din Bistrița.

Așa să fie!

Dar Românul e roman;
Și vestitul Chioran
Este Gruia lui Novac:
Dă el pept cu ori-ce drac.

E ca leul cel năpraznic,
Mușcă 'n dușmanul navalnic,
Ce fuge mîncînd pămîntul,
Lăpădîndu-și și comîndul,

Strigă toți: Hai noi viteji
Se strivim pe nevoieși,
În unire și 'n iubire
Spre a noastră fericire!

Cine nu vine cu noi,
Facă-se prav și gunoși,
Piară-i via, porodita
Nu-l rămîna nici sîmînta.

Că-i bătut de Dumnezeu,
Cine nu ține cu-al seu;
Ci se vinde la străin,
Aducînd amar și chin.

Blăstămat va fi în lume
De pîridi, copii și mame,
Care'n ziua asta mare
Se dă oaie de vânzare.

Sus Români de via tare!
Vine-o mare sărbătoare:
Se ne aiegem deputat
Din sînul nostru fîrtat.

Auzita-ți auzit
Că Români au hotărît,
Să meargă'n a țării sfat
Floarea neamului bărbat.

Al nostru ales iubit,
Este Mihali vestit,
Fiu de țaran din Prislop,
Nu se teme de potop.

El al nostru pîzitoriu,
Noi ai lui apărători;
Sub al lui steag ne'nșirăm,
Mîndră 'nvingere purtăm.

Du-te'n laturî Simó Bală,
Nu umbla ca o tîndală,
Pela noi a miloși,
Dela noi vot nu-l primii.

Noi suntem Români cu fală,
Nu ne facem de ocară.
Și jurăm pe sfînta cruce:
Cu Mihali ne vom duce.

H A Z.

Pe stradă.
— Știi colonele, cine e domnișoara aceea, care se uită la noi?
— Da, Ema Boboc; biata fată, se zice, că din cauză că e urită, nu găsește un dobitoc care să-i facă curte.
— Zău! Nu poți s o curtezi d-ta?

DELA DOBRA.

Inceputul terorizărilor.

E nemal pomenită procedura autorităților administrative față de alegerea de deputat dela Dobra. Numai, poate mintea îmbătută până la extrem de șovinism, să inventeze mijloace mai drastice, pe cari să le aplice la trântirea dlui Dr. Aurel Vlad. Au inchis comuna Dobra pe preziua și ziua alegerilor, nu lasă afară de alegători pe nime să intre în Dobra.

Azi pretura din Ilia a pedepsit cu 10 zile închisoare și 100 cor. amendă pe bravul tiner din Murăș Bretia. Ioan Juga pentru-că a dat povețe oamenilor să „țină dreptatea, să nu se vândă pe un păhar de rachiu dracului“. Și pentru aceasta învățătura în loc să-i fie voinicosului solgăbirău mulțumitor, că îndeamnă oamenii să țină legea îl pedepsește. Dar toate presiunile oficioase nu vor fi în stare să împedecă reușita și de asta dată a iubitului nostru fruntaș Dr. Aurel Vlad.

Nu vă lăsați Români, căci cu noi este Dumnezeu!

D'ALE ALEGERILOR.

Repășire.

Dl Dr. Teofil Dragoș avocat în Baia-mare, și candidat oficios al partidului național în cercul Șomcuta-mare, ne trimite următoarea scrisoare:

Prea stimată Redacțiune!

Vă rog să binevoiți a publica în nrul proximal ziarului D-Voastră, că am repășit dela candidarea din cercul electoral Șomcuta-mare, fiindcă inteligența română din Șomcuta e de tot indiferentă față de ori-ce mișcare națională română, eară preoșimea gr.-cat. română din Chior în frunte cu protopopul din Șomcuta-mare dl Ioan Sêrb pentru un ajutor de stat de 50—100 fl. pus în vedere de comitele suprem s'au dat slujbași guvernului vînzînd turma întregă, limba, școala și biserica românească partidului liberal maghiar. — Inteligența română din jurul Șomcutel-Mare e așa mică la număr încât turma vîndută de păstori nu o pot recăștiga.

Deci am depus stindardul național în mâinile comitetului fiind convins, că Chiorenii numai pata îl pot, ear' la izbândă în Chior nu putem ajunge.

Cu toată stima

Dr. T. Dragoș,
advocat.

O icoană extrem de tristă înfățișează șirele acestea. Motivele aduse de dl Dragoș ne umplu de adîncă durere. Beciznicii acestia trebuiesc dați într'o listă și espusi disprețului neamului. E rușine pentru noi că se numesc miserabili aceștia Români. Nu putem însă să n'aducem învinuire și elementelor sănătoase, dlui Dragoș chiar și altora ca dînsul, că ani de zile nici odată n'au recurs la publicitate să zbiciuiască pe infamii aceștia, cari otrăvesc viața sufletească a poporului nostru de acolo.

Un sfat.

Un amic al nostru ne scrie din Deva următoarele:

„Mi permit a vă atrage atențiunea asupra unor dispozițiuni ce se fac pe aici în fața alegerilor de deputați. Nici în oraș, necum în locul

de alegere nu e permis a intra nime în ziua alegerii, dacă nu va avea bilet de legitimare că e alegător, deci este mare teama că vor face mari abuzuri ca să rețină alegătorii Români dela vot. Rog să faceți atenți despre aceasta pe toți candidații Români ca să se poată orienta.

E tare de lipsă ca candidații Români să aibă în tot locul, în toată comuna oameni de încredere (corteși) cari să adune alegătorii la locul de alegere, unde să fie făcută dispozițiune ca să aibă loc spre a se scuti de frig. E posibil că nici în perajma alegerii nu vor permite alegătorilor să intre în oraș ca să doarmă peste noapte. La toate acestea trebuie să fie pregătiți candidații Români.

Obrăznicie.

Cetim în „Libertatea“: Un maghiar din Ilia a promis lui Dr. Vlad că va vota cu dînsul. Când a mers trâmurielul Lázár László la cel maghiar, — să-i ceară votul, acela i-a spus că a promis votul lui Dr. Vlad. Atunci Lazar a zis următoarele: „Ce obrăznicie este asta dela Vlad, să vină să ceară votul dela un Ungur?“

Ei bine fraților, — mai mare obrăznicie nu se poate închipui decît a d-lui Lazar care vorbește așa.

Pentru-că în alegerile de acum, cel puțin 120 de Unguri cerșesc voturile noastre, — Unguri de aceia cari ieri ne huleau și ne îmbrînceanu, iar acum vin să ne momească.

Da fraților, — obrăznicia e pe partea lui Lazar și a soților săi, cari cer voturile dela cei pe care îi calcă în picioare și îi asupresc.

Rectificare.

Primum dela Dl Laurențiu Nestor adv. în Blaj o scrisoare, în care ne cere să dăm o desmintire categorică și deplin satisfăcătoare cu privire la confesiunea sa politică pe care am bănuț-o prin știrea noastră, referitoare la d-sa, să-i estradăm pe autorul publicațiunii pentru ca să-l poată urmări pe cale criminală și își arată supărarea pe noi, că omițînd controlul necesar, am publicat șirele ofenzătoare pentru d-sa.

Intâi de toate ne ținem ne datorință, acum după ce lucrul e în ordine, a ne exprima regretete, pentru supărarea ori ofensa ce i-am putut aduce d-lui avocat prin șirele noastre. Noi, am primit din isvor foarte serios știrea, că Dl Dr. Nestor și-a pus candidatura în cercul Ighiului, unde se știe, partidul național candidase pe d-nul Alexandru Vajda, Voevod. În focul acestor lupte, și în posesiunea acestei știri, noi se'nțelege nu ne puteam muia condeiul în altă cerneală, decît în cea a amărăciunii, vîzînd că d-lui lucră în contra intereselor partidului, stîngenind și demoralizînd prin pășirea sa rezultatul luptei naționale din cercul Ighiului. Obiecțiunile noastre, după ce dl Nestor și-a retras candidatura firește, au rămas lipsite de ori ce teme și înc'odată repetăm regretete, dacă l-am supărat.

Redacția.

La Răboji!

Hamzsa Vajk — demascat. Insfârșit ne-a succes să-l demascăm lumii pe bizantinul protopop al Lipovei. Douăzeci de ani aproape de când omul acesta a omorât toată viața națională în cercul Lipovei, de când face târg din poziția sa de protopop, la taraba băncii, la alegerile de deputați, și ori unde este vorba de grăunțe, bu-

curându-se în aceeaș vreme de conziderația chiar și a unui om ca Alexandru Mocsonyi. Desperaseră în fine bieții Lipoveni și priții miseră stăpînirea acestui om ca și un lucru contra căruia înzădar ar lupta: tot ei ar cădea învinși. În fine a căzut în laț prin propriile lui svârcoliri cu cari a crezut că va mai izbuti să seducă pe cineva. Se lapadă acum și dl Mocsonyi și »Drapelul« de prietenia protopopului Hamsea, pe cari noi de mult îl cunoaștem ce plătește. Acum înzădar va mai căuta apărători prin catastifele »Lipoveni«, protopopul Hamsea, caror umblă cu pene roșii nu va mai putea multă vreme cu fariseismul lui seduce lumea Români din Lipova, să se ferească de a urma, căci vor ajunge și ei acolo unde nu se poate căștiga decît — rușine. Eată scrie »Drapelul«:

Tanssubstianfiare politică. Mai zilele trecute se lansase în publicitate știrea, că pînțele protopresbiter al Lipovei, dl Voicu Hamsea, s'ar pus în fruntea unei acțiuni electorale pentru sprijinirea candidaturii guvernamentalului Zselensky în cercul Lipovei. La dreptul vorbind, n'am da crezămînt acestei știri, și anume n'am dat crezămînt, căci de abea cu vre-o câte-va zile înainte s'a arătat dl Voicu Hamsea ca membru scrupulos al partidului național român.

Știam adecă că în fața convocătorului d-lui Pop de Băsești și Dr. Lucaciu pentru conferența electorală din Sibiu, s'a adresat dl Voicu Hamsea direct cătră dl Alexandru de Mocsonyi cerînd inviațiuni.

Dl Alexandru Mocsonyi a răspuns d-lui Voicu Hamsea, că d-sa nu primește nici un mandat pentru conferența din Sibiu, căci nu conferența partidului național este convocată, ci a delegaților fără privire la pozițiunea lor politică; iar d-sa nu se poate pune la o consfătuire cu ar gajamentul solidarității și cu acei domni, cari prin activitatea lor politică deja au spart solide ritatea națională și despre cari n'are decît nișel garanță, că oare respecta-vor și concluzele eventual contrare dorințelor lor, ale acestei conferențe. Dl Mocsonyi încheie scrisoarea cu vorba: „Asta este ținuta mea, dar pe d-voastră vă rog ca să consfătuți și apoi să hotărîți căci eu nu vreau să preocup pe nimeni, cu vederile mele. Primind dl Voicu Hamsea acest răspuns, a mo cerut dela dl Mocsonyi și autorizația de a-l publica în publicității, pentru a se apăra contra învinuirilor „falze“ lansate în publicitate.

Și acum ce vedem?!

Dînd dl Hamsea publicității răspunsul d-lui Mocsonyi, recunoaște tot-odată, că de fapt pe baza unui concluz unanim luat de o conferență intimă s'a înrolat între sprijinitorii candidaturii guvernamentalului Zselensky, care peștește mandat cercului Lipova.

Din aderent scrupulos al partidului național român, peste noapte: corteș al guvernamentalului Zselensky.

Transsubstianfierea aceasta politică pe noapte ne-a surprins pe toți, mai ales — sistem autorizați a spune aceasta — pe dl Alexandru Mocsonyi.

Hamzsa Vajk — n'a mai putut-o da scoate cu minciuna. A și fost vremea să vadă cine fost-a pîn'aci censorul activității Români.

Pigmeii în cercul Becicherecului-mare.

Oamenii, contra cărora noi de din Arad, trebuit-a să luptăm cu atîta verșunare, ca să ferim de dînsii bisericiu iată-i acum și în cele politice, punînd bîni în roate mișcării românești.

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor cvalificat de școale medii p. studiul igienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de făci. Dintură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu ciment, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice cu Operațiuni diferite la așezarea coronei de dinți. Coroane de porcelan și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dintură dantură întregă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

Urgisitul protopop *Puticiu*, precum niscie — stângenește în fel și chip — uniunea națională a dlui Dr. *George Adam*.

Pentru aceste servicii *Dr. Puticiu* este și comandat loculul mai înalt — pentru tinuta contrară candidatului național *Dr. Adam* din cercul *Becicherecul-mic*, și în curînd el va primi decorație. Așa ne șoptesc străinii.

După ce va trece alegerea, vă vom raporta.

În *Giroc*, judele comunal *Petru Rotar* a doedit un caracter demn de admirat!

Dânsul a declarat solgăbirăului că, decât să fie contrariu neamului — candidatului național *Dr. Adam*, și să spriginească pe un străin — dușman neamului său, mai bine *abzice* de chinejie, și a și *abzis* la moment! Comuna e — întreagă până la preoți pentru candidatul neamului lor.

Ce deosebire între caracterul lui *Petru Rotariu*, din opincă și între caracterul lui *Puticiu* — cel din revereanda roșie de mătăasă.

Din Bihor.

Beiuș, 8/21 Ian. 1905.

Domnule Redactor!

În toate părțile locuite de Români, în *Ardeal*, în *Bănat*, în *Țara Ungurească*, dela conferința din *Sibiu* se dau semne de viață, se fac mișcări naționale, s'a început și se poartă cu entuziasm lupta națională în fața alegerilor parlamentare, numai în falnicul deodinioară *Bihor* e lăncezeală, amotire, moarte generală, nici o acțiune națională par'că nici nu ar exista Români! Conferința însăși pare a confirma această tristă aparițiune, căci pe când în alte ținuturi ea a pus candidați naționali, pentru alegerile dietale în *Bihor* n'a pus nici măcar într'un singur cerc; nu, pentru-că „la noi e putred mărul cum ar zice poetul și tot ce se sperează sunt rămburii din el“, dar în țara lui *Memurorot* nici rămburii nu ne dau speranță de vîrstări sănătoși.

În *Oradea-mare* de unde ar trebui să se deie impulsul și direcția mișcării naționale, o inteligență românească în sens politic național nu avem. Niște bătrâni decrepiți și neputincioși sunt bunii bucuroși știindu-se sub pavăza dulcei pasivități naționale ca să nu facă absolut nimic, apoi niște tineri atrofați și enervați, fără entuziasm și fără curajul de a lupta și a se espune pentru idealuri naționale: iată tabloul inteligenței române din *Bihor*. Iată de ce nu s'a găsit în tot *Bihorul*, nici tiner, nici bătrân, care să desfășure steagul național la alegerile parlamentare, deși pe cercuri electorale, putem zice curat românești avem *Beiușul*, *Ceica*, *Tinca* și *Aleșdul*. Veți găsi însă durere bătrâni și tineri mai mulți, cu prezenții de puritan naționaliști, făcînd direct ori indirect treburile unui ori altui partid politic majoritar, mergînd până la scîrbă în servilismul și lîngășurile patriotice.

În cercul *Ceica* o deputație de alegători oferise candidatura de deputat național tinărului avocat *Dr. Aurel Zigre* din *Oradea-mare*. Ce a făcut însă tinărul român? El a declarat că din respect pentru persoana candidatului guvernamental, a ovreului *Dési Géza*, nu primește candidatura și aceasta s'a trimbițat ca un act de loialitate patriotică în mare bucurie și recunoștință în presa maghiară. De altă parte se svonise că vicarul *Vasilie Mangra* ar pași ca candidat cu programul partidului liberal, în cercul *Ceica* ori *Beiuș*. Svonul presei maghiare a dat prilej „*Gaz. Transilvaniei*“ să critice într'un prim articol procedura vicarului; dar' după-ce svonul s'a dovedit de neîntemeiat și candidat al guvernului în cercul *Beiușului* a pașit *Ioan Butean*, directorul gimnasiunii din *Beiuș*, „*Gazeta*“ n'a mai avut nici un cuvînt de zis: profesorii gimnasiunii din *Beiuș* fac chestie națională*) pe tema alegerii de deputat a directorului lor, cu programul lui *Tisza*, și poate își vor face chiar merite naționale, pentru-că directorul *Butean* nu e candidat numai al guvernului ci și al Episcopului *Dr. D. Radu*.

Ci ca să fie drept trebuie să amintesc, că dacă noi beiușenii nu avem candidat național, apoi de vină e tot vicarul *Mangra*, pentru-ce n'a pașit cu program guvernamental? Căci în cazul acesta sigur candida tinărul avocat *Dr. Csordás*

(*Ciurdar de neam*) așa se lauda el, cel puțin, dar' față cu directorul *Butean* a declarat că nu pășește, și din naționalist mare ce era, i-a devenit cel mai înflăcărat corteș. Astfel se face politica românească în *Bihor*.

Acum bieții alegători români din *Bihor* vor fi duși la urnă de către conducătorii lor și de către corteșii străini, ca să voteze pe unul ori pe altul dintre candidații partidelor politice maghiare, pe vre-un kosuthist ori liberal, nu guvernamental. Ce ziceți la aceasta domnilor din *Oradea-mare*: *Vulcan*, *Roman*, *Zigre*, *Dr. Duma*, *Dr. Kis* și d-ta *Dr. Papp Coriolan*, care ai luat parte ca delegat la conferința din *Sibiu*, apoi d-ta *Dr. Aurel Lazar*, care ești membru în comitetul partidului național? Aici în *Bihor* trebuia să vină dl *Dr. Vlad* și cel împreună cu dînsul, apostolul național, nu în *Bănat* și *Arad*, unde sunt atîtia vrednici luptători naționali, căci dacă din afară nu se va face ceva pentru regenerarea vieții naționale, *Bihorul* e pierdut pentru românism.

Bihoreanul.

Atentat contra palatului țarului.

În *Petersburg* s'a serbat ziua de *Botez* în prezența țarului și țarevnei. În decursul serviciului s'au dat salve de tunuri și la a doua detunătură deodată s'au spart mai multe ferestre dela sala *Nicolae* a palatului. Direcția detunăturilor se părea că venia de lângă edificiul bursei, unde stăteau tunurile artileriei cari dădeau salvele. Un polițist a fost rănit la față și ochi. S'a lățit îndată știrea că s'a făcut iar un atentat, alții iar afirmău că e numai o întâmplare, acum însă consună știrile tuturor raporturilor că a fost un atentat contra țarului și nu atentat pregătit de anarhiști ci de ostașii gardei țarului. Dovadă despre asta e că toate tunurile erau umplute și ostașii ținteau cu atîta siguranță și punctualitate încât stîndarul care era de asupra capului țarului a fost gădurit de cinci gloanțe de tun, un alt glonț a omorât pe un polițist, care era la distanță de cinci metri dela țar. Glonțul a tăiaș capul polițistului, după o altă versiune i-a despiciat fruntea. Polițistii cari stăteau pe lângă dânsul la început credeau că a leșinat de frig și l-au ridicat, numai acum au văzut că zăpada toată e sînge și că fruntea polițistului e sfărîmată. Dintre membrii curtei și suitei nimeni n'a observat ce s'a întîmplat. Îndată după ce i-a venit la cunoștință a trimis oficerul seu de ordonanță pe piața bursei cu ordinul să dețină oficerii și ficiorii tunurilor de acolo. Insuși arhiducele *Sergius Mihailovits* s'a dus la locul unde erau tunurile și a ascultat toți oficerii, negăsind însă mulțumitor răspunsul lor a declarat că sunt deținuți. La întrebarea arhiducelui cum a fost posibil că tunurile erau umplute cu ghiulele, oficerii i-au răspuns că s'a întîmplat o nenorocire neașteptată, arhiducele însă a constatat că tunurile campaniei treî erau țintite chiar către baraca unde stătea familia țarului, deși le-a fost dată porunca strictă ca țelele tunurilor să fie îndreptate în sus. Această împrejurare eschide ori-ce îndoială, e sigur că a fost atentat contra țarului. După serbare țarul și familia împreună cu suitea s'au întors la palat unde a dat masă la 1800 persoane. S'a pornit cercetare foarte strictă și se fac mereu arestări, după ultimele știri poliția ar fi dat de urma unei mari conspirații. Peste tot țeara întreagă este în ferebere.

Revoluție în Rusia.

Rusia a ajuns în pragul revoluției. Este întrebare de zile numai sau poate chiar de ceasuri, când va vesti firul telegrafic că în puternicul stat al țarului — păcei, milioane de oameni se cioc-

nesc într'o luptă groaznică, desperată cu puterile tirane.

Duminecă pe stradele *Petersburgului* au sunat detunăturile; de foc a șirurilor de militari în contra poporului și mulțimei imense de lucrători și a sunat nu odată, de două ori ci de nenumărate ori. Incepe deci o baie de sînge ca revoluția franceză sau poate și mai mare decât aceea, fără de care însă — destulă durere — poporul nu-și poate elupta drepturile sociale și politice. Măcar — că după cum vom v. dea mai jos, poporul a căutat pe țar, voia să vorbească cu el, să-și plîngă cătră el starea mizeră în care se află. Ceriul e însă așa de sus și țarul așa departe — zice un proverb rusec — și deputația poporului n'a fost primită.

Și acum se aproprie ciasul greu al decisiunii. Se poate ba e posibil că puterea încă multă vreme să poată ținea lupta cu mulțimea puțin disciplinată. Țarismul speriat, desperat încă își adună puterile și la glasul sguduitor al poporului răspunde cu sgomot de arme și de tunuri și va îneca în sînge mii de oameni ce se roagă pentru dreptate, constituție. Măcar că cu ziua de azi mișcarea poporului rusec a ajuns într'un stadiu nou, nu tocmai de desprețuit. Mână în mână cu fereberea politică s'a pornit în dimensi de neerezut și mișcarea socială. Cu o astfel de mișcare dar, nu poate să lupte nici o putere pămîntească fie chiar țar. Greutatea, tăria, vaza, puterile rusești a suferit departe în *Asia-Ostică* o astfel de știrbire ce cu greu se poate repara. Poporul murmură în contra luptei externe fără scop și febe pentru disordinea strigătoare la cer, disordine internă politică și socială. Într'un astfel de imperiu cum este cel rusec este greu a pune stavilă curentului social și politic pornit deja.

Cu ziua de azi sute de mii lucrători și-a dus trupele ajutoare celor cari se adună pentru a cere constituție. Mulțumita pentru ajutor au avut-o deja: botez de sînge, căci șiruri de gloanțe i-a întîmpinat în calea spre palatul țarului.

Din știrile pe cari le-a trecut la noi agentura rusească, abea ne putem face icoană clară despre starea lucrurilor în *Rusia*. În *Petersburg* volnicia țarului a arangiat o puternică baie de sînge pentru că atâtea pușcături și — cinci răniți? după a noastră părere aceasta este o minciună oficioasă, în dosul căreia puterea ce tremură avea voie să se ascundă. Și atunci când preoți stau în fruntea poporului, preoți cari știa fanatiza atunci puțin vor fi aceia cari cred povestea proastă despre volnicia zească a țarului și puterea va avea grave motive să dea să împuște și să taie poporul. Pe viitorul câmp de libertate al poporului rusec au incolțit dar deja florile de sînge.

Țarule! vino în fața poporului tău!

Petersburg, 22 Ianuarie.

Preotul *Gajon*, conducătorul muncitorilor a adresat țarului următoarea scrisoare.

Domnitorul nostru! Nu crede că ministrii ți-au spus adevărul despre starea lucrurilor. Poporul întreg a crezut în tine și a decis, că mâine după masă la 2 ore va veni în fața palatului de iarnă să-ți plîngă ție miseria sa. Dacă aparî nedumerit în fața poporului, frîngi legătura morală dintre tine și popor și dispore încrederea pusă în tine, pentru că sînge nevinovat curge între tine și poporul tău. Aparî mâine în fața poporului tău primește curajos memorandumul nostru de devotament; eu conducătorul muncitorilor și bravi mei consoți muncitori respundem despre imunitatea persoanei tale.

Petersburg, 22 Ianuarie.

O grupă de muncitori care din grădina *Alexandru* voia să meargă pe piața din fața palatului de iarnă, a fost reținuta de militari. *George Gapon* a venit pe piața însoțit de încă doi preoți.

Preotul *Gapon* deținut.

Petersburg, 22 Ianuarie.

Preotul *Gapon* a fost deținut de poliție pe malul de *Petersburg*.

Lucrătorii defilează.

Petersburg, 22 Ianuarie.

Fabricile sunt păzite de miliție temându-se de tulburările muncitorilor. Și la poarta ce duce la întăriturile *Putilow* stă miliție. Des de dimineață au întărit trupele și poliția a fost concentrată. La fabrica de năi *Neva* și pe calea *Schlüsselburg* stă câte o companie de militari. La orele 10 înainte de amiază din fabrica de năi circa la

*) Doară confesională. (Not. enleg.)

15.000 muncitori au plecat în oraș dar la orele 11, au fost deținuți de două trupe cazaci, cari le-a în-his calea. Cazaci au dat trei focuri fără gloanțe, o parte a lucrătorilor a fugit pe ghiafa Nevei, ceilalți au rămas în loc. Comandantul trupei de cauză a cerut întărirea trupei și a dat să puste cu gloanțe. După o câteva pușcături fără gloanțe cauzaci sau folosit de gârbați. Circulația tramvaiului cu aburi a fost oprită. La orele 9 dimineața trei trupe de cazaci s'a postat în fața palatului de iarnă, după 9 ore au venit și trupe de cavaleri.

Pe stradele capitalei stau ici colo trupe de infanterie și cavalerie. Sunt la număr de 100 - 150 persoane. Artileria nu se vede.

Grăbiți cu abonamentul!

Cel ce nu și-a reînnoit încă abonamentul se grăbească a-l trimite zilele acestea, căci administrația sistează peste câte-va zile trimiterea foil, celor ce n-au plătit.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 24 Ianuarie n. 1905.

— **Alegeri de protopopi.** Eri s'au ținut alegerile de protopopi în tractul Siria și Hălmeagiu, devenite vacante primul prin alegerea fostului protopop George Popovici de referent bisericesc, ear al doilea prin reposarea fostului protopop Ioan Groza junior. În Siria a condus actul electoral comisarul konzistorial protosincelul Roman Giorogariu; ear în Hălmeagiu protopopul Aradului Vasilie Beleş. În Siria s'a constituit sernarul din Mihail Luca (37 voturi), Filip Leuca (23 v.) și Fabrițiu Manuilă (7 v.). În Hălmeagiu a intrunit Cornel Lazar 39 voturi și Dr. Dimitrie Barbu 28 voturi. Al treilea recurent n'a intrunit nici un vot.

— **Boala arhiducelui Iosif.** Despre boala arhiducelui Iosif, medicul Kiseljak a dat ieri seara următorul buletin: Starea arhiducelui este tot așa. Funcționarea inimii și nutrirea este îndestulitoare.

— **Principele Ferdinand în Berlin.** După cum se anunță din Sofia, regele Ferdinand va merge zilele aceste la Berlin pentru a cerceta pe împăratul Wilhelm.

— **Două familii în zăpadă.** Să depeșează din Belgrad: Două mame cu câte un copil, un băiat de 10 ani și o fetiță de 15 ani au plecat din Alexandrovac în satul vecin să-și vadă rudele. Le-a ajuns un orcan îngrozitor și ele au perdat drumul. În urma frigului și a ostenelei au căzut. Mamele ca să-și apere copiii i-au acoperit cu broboadele lor mari. Drumarii cari treceau în dimineața următoare pe acolo le-au găsit moarte. Copiii însă au scăpat.

— **Logodnă.** Anunțăm cu plăcere logodna d-lui Romul Tăucean învățător în Nădlac cu D-soara Sidonia Sabău învățătoare în Chitighaz. Felicitările noastre.

— **Resbelul ruso-japonez.** Stoessel despre capitulație. Londra 21 Ianuarie. „Morning Post“ din Sanghai anunță că generalul Stoessel a declarat la predarea Port-Arthurului că cel puțin cinci zile putea ține cetatea. Rușii nu aveau tunuri destule pentru a putea respinge atacurile. Numai aveau decât cinci granate pentru fiecare tun. Pentru a respinge unde atacuri ale japonezilor aveau trebuință de câte un milion de ghiulele. Căci abea mai aveau și pentru transportarea tunurilor.

— **Orcane de zăpadă.** Se depeșează din Veneția că de asupra Veneției a trecut alaltăeri un mare orcan de zăpadă. Temperatura în Cadora e de 30 grade C. — În Triest a fost alaltăeri boră mare. Pe strade au întins și alaltăeri să fie asigurați în contra borei. După cum se anunță din Constantinopol pe Marea-Neagră din cauza viforelor mari s'au prăpădit 40 năi mari și mici.

— **Mama lui Körber a murit.** După cum se depeșează din Viena mama lui Körber a murit în etate de 84 ani. Prin moartea mamei sale Körber a îndurat o grea lovitură căci o iubia foarte mult.

— **Nuntă de argint.** Mercuri în 25 Ianuarie își vor sărba dl și doamna Maniu nunta de argint. Trimitem ilustrului profesor sincerile noastre urări de bine.

— **Militari Italiani în pericol.** O companie de vânători înceea eserecții în coasta dealului Mont-Cemis. La întoarcerea acasă i-a ajuns un viscol mare de zăpadă așa încât nu vedeau la distanță de cinci pași. Oficerii au dat îndată ordinul ca feciorii toți să rămâie încât e posibilul unul lângă altul și dacă vre unul ar rămânea îndărăt să strige. Viforul deveni din ce în ce mai groaznic sufla zăpada la înălțime de două urme. Au ajuns în fine la casarmă cu mare greutate, toți mai morți de frig și foame și acolo observă că limpsese doi feciori. A pomenit îndată o trupă de 20 feciori și doi oficeri să-și caute. După o lungă și obositoare căutare abea au dat de ei într'o spărtură a dealului care era apesată de zăpadă printr'o stâncă. Ostașii spuneau că o lavină i-a împins în jos unde viforul era așa teribil că de nu dădeau în zece minute de spărtură, era gata cu ei.

— **Profesorul Högyes a 'nebunit.** Directorul institutului Pasteur, care se bucura de o bună reputație, ea om de știință și în străinătate, în urma unei boale de creeri incurabilă a fost transportat într'un sanatoriu. Boala i-a provenit din încordare prea mare a sistemului nervos, lucrând mereu la probleme grele.

În toată țara a produs mare jale nenorocirea distinsului savant.

— **Cine vrea să facă daruri frumoase și de preț iubitor săi,** să se adreseze cu încredere la Weinberger Ferencz, giuvergiu bine reputat din Arad, Andrásytér Otel Central. Îl recomandăm atenției și sprijinului publicului cu atât mai ales, cu cât are nu numai prăvălie bogată, dar și solidă și impunătoare. Prețurile sunt ieftine, serviciul prompt, face giuvernicale el însuși, are atelier de reparări. Telefon 439.

ULTIME ȘTIRI.

Din cercul Chișineului.

Ni-se telefonează:

Candidatul nostru dl *Russu Șirianu* azi și-a terminat turneul electoral. Insufletea nemărginită ce domnește în cerc — este garanța sigură a izbândei.

Eri însoțit de o mare suită, între cari era și iubitul nostru șef Mihail *Veliciu*, candidatul și-a ținut programul în Pilul-mare și Varșand. În Pilul-mare a mai vorbit și dl Mihail *Veliciu* în Varșand dl *Leucuța*.

Ajute-vă Dumnezeu, bravi Români din cercul Chișineului!

Dr. Vasilie Lucaciu candidat în Șomcuta-mare.

Primum un apel lansat de alegătorii Români ai cercului Șomcuta-Mare, prin care vedem că în urma repășirii d-lui Dr. Teofil Dragoș, Chiorenii au pus candidatura dlui Dr. *Vasilie Lucaciu*. Apelul se termină astfel:

Alegători Ghioreni români!

După o consfătuire, pentru mântuirea onoarei Chiorenilor români, am hotărât să candidăm de deputat pe părintele din Șișești, pe dl Dr. Vasilie Lucaciu, acest fruntaș al cauzei, al luptei noastre naționale, a căruia trecut însufletește inima tuturor românilor!

Pocăiți-vă Chiorenii renegați și vă reîn-țoarceți, că ceasul al 11-lea a sosit!

Pocăiți-Vă!

Și dacă păstorul nu va veni cu turma, hotărât este din sfatul cel mare al Românilor ținut în Sibiu, că turma va merge și fără de păstor, și de va fi lipsă, va merge și în contra păstorului!

În alte ținuturi locuite de români preoții scot crucea din biserică și înaintea ei înge-nunchind se roagă dinpreună cu toată suflarea românească pentru izbânda stindardului național!

Așa să fie și în Chior!

Preoți! cu crucea 'n frunte, căci cauza e sfântă!

Ear voi fraților chiorenii, cari a-ți mit poate bani pentru votul vostru, ca tr'un moment nefericit a-ți voit a fi trădătorul cauzei noastre naționale, pu la vânzare limba, legea și biserica noastră în mâna unui străin de aspirați neamului românesc, pocăiți-Vă și Voi în de ce ar bate ora a 12-a! Nu uitați, voturile noastre nu se pot cumpăra, că a-ți primit bani nu sunteți siliți a după pofta aceluia, care vi-i-a dat, ci a gând la locul de votare fără frică cu v înaltă și cu capul în sus se ziceți:

„Trăiască candidatul național român dl Dr. Vasilie Lucaciu!“

Blăstămul neamului românesc îl ajunge pe acela, care va fi renegat, ori dator de neam!

Sus avem inimile!

Doamne ajută!

Mat mulți alegători români ai cercului electoral Șomcuta-Mare!

— Atragem atenția on. public asupra a țului lui *Igaz Sándor*.

— Atragem atențiunea asupra anunțului lui *Polák Sándor*

Redactor responsabil: Sever Boca.
Editor-proprietar: George Nichia.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Primul atelier din Arad, pentru pararea de clasornice și bijuterii Nr. Telefonului 63.

Cărbuni de peatră de Petroseni pentru Salou.

Briquette de cărbuni rotunzi de Ta Briquette de cărbuni

„I L S E“
de Prusia

cel mai ideal material de încălzit Se expată pentru prețurile cele mai lante cu transport la

ROTH JÓZSEF

— Intreprindere de transport de mobilă ARAD, Eötvös-utca 3. sz.

Prea stimat Public!

Îmi permit a Vă atrage binevoitoarea ție asupra

localului meu de delicatose

ce se va deschide la 10 Januar, unde-mi validita bogatele experiențe câștigate ca ș culină în Budapesta, Viena, Belgesd etc.

Locul meu, va fi provăzut cu **delicate indigene și din străinătate** precum și cu **cări reci proprii**, de toate soiurile.

În uit apartament al locului este o caldă, de unde la comandă transportez cele fine mâncări și la locuință.

Tot felul de Dejeuneert, Dineri, Jour, irée, Bonfiet și alte comande esecut prompt și elegantă.

Deiszler József

Comersant de delicatessuri, elevul bucătar de odinioară alui Pohl Károly.

Arad, Piața Libertății Nr. 20.
(Palatul Nádasy)

prima fabrică aradană de stindarde.

Brunner Béla,

ARAD

Plata Libertății Nr. 20. Colțul străzii Forray.
(Palatul conelui Nádasdy.

Confecționează stindarde electorale și
ne în cel mai scurt timp posibil și pe
agă cele mai ieftine prețuri.

Adresa telegrafică: Brunner Béla, Arad.

Ujházi Ede

giuvaelier

atelier de gravuri

Arad, Salacz-utca 1. (Andrássy-tér.)

(gravări de monograme, embleme, inscripții)

Execută specialități de giu-
vaere, tot felul de reparări
abatjour etc. Schimbări
de aur și argint conform
cursului de zi.

Comandă din provincie să execute prompt.

Asortiment de articoli de optică.

Reparări de oroloage.

Prețuri culante.

464

Bazar

Sándor

ciasornicar și giuvaergeriu.

— ARAD, Piața Libertății —
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul
cel mai mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint.

CIOBAN TEODOR

măestru zidar diplomat.

ARAD, Deák Ferencz-utca 34 sz.

Avem onoare a aduce la cunoștința p.
t. public ziditor, că sub firma de mai sus
am deschis

un birou de zidire

Primim tot felul de lucrări de zidit
și anume: zidiri noi, transformări de zidiri
vechi, construirea de frontispicii cu materie
ori fără materie atât în loc cât și în pro-
vincie, pentru garanță de 3 ani.

Primim construiți de planuri, faceri
de buget pentru prețuri foarte ieftine.

299

Cu toată stima:

CIOBAN TEODOR.

Atențiune la firmă!

S'a deschis

Bazarul de pe piața Libertății

unde se vînd pentru prețurile cele mai culante tot
felul de obiecte pentru

cadouri de crăciun și anul nou

precum: ciorapi, tricouri, jucării, obiecte pentru fumat,
săpunuri parfumate, cioreapi pentru bărbați, dame și
copii, giamanțane de școală și piață, măsae și batiste
alte multe lucruri alese pe cari nu le înșirăm aici.

Cu deosebită stimă:

450

Rosemberg József

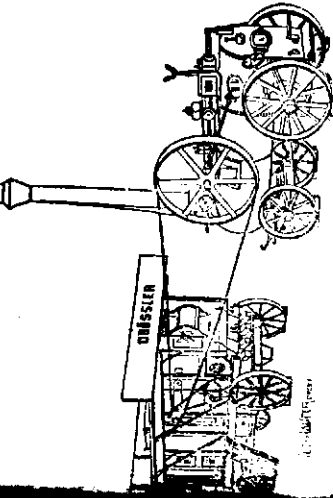
— BAZARUL CEL MAI IEFTIN! —

Carol Drössler

fabrică ces reg. de mașini agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59

transportă automobile, locomotive cu vapor, imblăce cu vapor,
blăce de mână și (jărgányos) motoare de ulei crud, mon-
za mori și tot felul de mașini agricole.

Marfă solidă, pe lângă
condițiuni favorabile de
plată. —

Se trimit cataloage de
preț și cheltueli gratuit.

Se caută agenți.

490

HEGEDÜS JÓZSEF

ciasornicar ARAD. juvaelier

— Piața Boros Béni și colțul străzii Nádor. —

Chronomètre Alpina

GENÈVE
1896

PARIS
1900

Cel mai

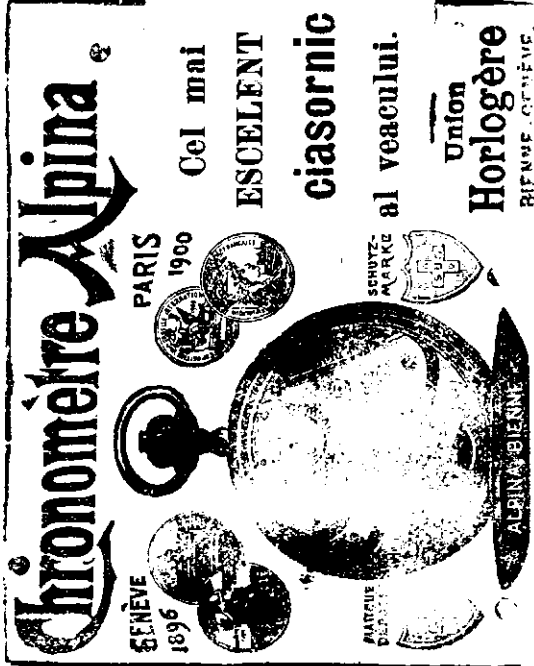
ESCELENT

ciasornic

al veacului.

Union
Horlogère

BIENNE - GENÈVE.

Cadouri de Crăciun și Anul nou.
148 Prețurile cele mai ieftine

CREMA

MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, in-
ofensivă cu efect grabnic și sigur,
care face să dispară alunițele, petele
de ficat, roșeața de pe nas și de pe
mâni. Mijloc mai bun pentru obraji
și mâni aspre nu există.

☉ **Efect instantaneu.** ☉

Prețul 1 cor.

448

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.

Num. 1 pe scurt timp!

Noutăți de senzație!

Am onoare a înștiința pe onoratul public, că pe
bulevardul Principele Josif (József főherceg ut) Nr. 11

Am aranjat un atelier electric de fotografie pe hârtie

În care în decurs de 5 minute face o fotografie admirabilă pe hârtie, pe care onor. public o poate lua imediat, cu prețuri fabuloase de estine:

- 1 fotografie vizit până la trei persoane 25 cr. (50 fil.)
- 1 grupă cabinet 50 cr. (1 cor)
- 3 cărți postale cu fotografia 1 cor.

Solicitând vizitarea onor. public

Rămân cu deosebită stimă

Kohn Lajos

fotograf.

473

Țigle Căramizi

mai departe țigle pentru poduri de case 4 cm. de groase, țigle pentru fântâni, țigle pentru traverse, și ori-ce alte țigle necesare la zidiri se fabrică în cantitate mare la stabiliment fabricel de țigle și cărămizi dela Micălaca. — Proprietar al firmei

Pollák Sándor

— ARAD, BIUROUL CENTRAL. — 293

ARAD, Hălter Nr. 1. Telef. 206 și 255

Condițiuni favorabile de plătit, prețuri echitabile.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

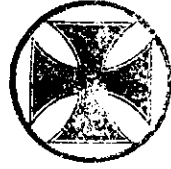
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischiaz, nodul în pat, influența, insomnie, epilepsie, circula-

ție neregulată a sângelui, tra multor altor boale, ca în tractare normală a medicinei se vindecă prin electricitate însușirea acestui aparat că vindecă nu numai din timp, ci introduce con-

ținutul în corpul omenesc binefăcătoare, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afâtoare, pe de altă parte e cel mai bun remediu pentru boala de seut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea seafă atestate încurse din toate părțile care prețuesc cu multumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin tratamentul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul electro-magnetic prin deosebită putere vindecătoare, e în genere cu totul apreciat și răspândit.

Chiar și înștiințarea extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înținare.

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburî învechite.

Prețul aparatului mic e Cor.

folosibil numai la copil și la femei de vârstă foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țara și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42
colțul str. Kálmán

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA”

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind aranjată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai multe răsunet acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.